

ΘΕΣΗ (ΕΕ) αριθ. 4/2011 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΕ ΠΡΩΤΗ ΑΝΑΓΝΩΣΗ

για την έκδοση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1905/2006 για τη θέσπιση μηχανισμού χρηματοδότησης της αναπτυξιακής συνεργασίας

Εκδόθηκε από το Συμβούλιο στις 10 Δεκεμβρίου 2010

(2011/C 7 E/04)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 209 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήδη νομοθετική διαδικασία ⁽¹⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η πολιτική της Ένωσης στον τομέα της ανάπτυξης έχει ως σκοπό τη μείωση και, εν τέλει, την εξάλειψη της φτώχειας.
- (2) Η Ένωση, ως μέλος του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ), έχει δεσμευθεί για την ένταξη του εμπορίου στις αναπτυξιακές στρατηγικές και για την προώθηση του διεθνούς εμπορίου, προκειμένου να προωθηθεί η ανάπτυξη και να περιορισθεί —και να εξαλειφθεί μακροπρόθεσμα— η φτώχεια παγκοσμίως.
- (3) Η Ένωση υποστηρίζει την ομάδα των χωρών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού (ΑΚΕ) στην πορεία τους για μείωση της φτώχειας και βιώσιμη οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη, ενώ αναγνωρίζει τη σημασία των τομέων παραγωγής βασικών προϊόντων των χωρών αυτών.
- (4) Η Ένωση έχει δεσμευθεί να στηρίζει την ομαλή και βαθμιαία ένταξη των αναπτυσσόμενων χωρών στην παγκόσμια οικονομία με σκοπό τη βιώσιμη ανάπτυξη. Οι κυριότερες χώρες ΑΚΕ που εξάγουν μπανάνα ενδέχεται να αντιμετωπίζουν προβλήματα στο πλαίσιο των μεταβαλλόμενων εμπορικών ρυθμίσεων, ιδίως της ελευθέρωσης του δασμολογίου του μάλ-λον ευνοούμενου κράτους (ΜΕΚ) στο πλαίσιο του ΠΟΕ και των διμερών ή περιφερειακών συμφωνιών που έχουν συναφθεί ή πρόκειται να συναφθούν μεταξύ της Ένωσης και χωρών της Λατινικής Αμερικής. Ως εκ τούτου, στον κανονι-

σμό (ΕΚ) αριθ. 1905/2006 ⁽²⁾ θα πρέπει να προστεθεί πρό-γραμμα συνοδευτικών μέτρων για τις μπανάνες ΑΚΕ («πρό-γραμμα»).

- (5) Τα μέτρα χρηματοδοτικής συνδρομής που πρόκειται να ληφθούν στο πλαίσιο του προγράμματος θα πρέπει να αποσκοπούν στη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου και των συν-θηκών διαβίωσης του πληθυσμού στις περιοχές καλλιέργειας μπανάνας και στις αλυσίδες αξιοποίησης της μπανάνας, ειδι-κότερα δε των μικροκαλλιεργητών και των μικρών φορέων, καθώς επίσης θα πρέπει να αποσκοπούν και στη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τα πρότυπα υγιεινής και ασφάλειας στην εργασία και στην απασχόληση και με τα περιβαλλο-νικά πρότυπα, ιδίως όσα αφορούν τη χρήση παρασιτοκτό-νων και την έκθεση σε αυτά. Τα μέτρα αυτά επίσης θα πρέπει να στηρίζουν την προσαρμογή και, κατά περίπτωση, την αναδιάρθρωση τομέων που εξαρτώνται από τις εξαγωγές μπανάνας μέσω ειδικής τομεακής στήριξης του προϋπολογι-σμού ή μέσω παρεμβάσεων για συγκεκριμένα σχέδια. Τα μέτρα θα πρέπει να αποβλέπουν στην εξασφάλιση πολιτικών κοινωνικής προσαρμοστικότητας, οικονομικής διαφοροποι-ησης ή επενδύσεων για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, εφόσον τούτο είναι εφικτό, λαμβανομένων υπόψη των απο-τελεσμάτων και των εμπειριών που αποκτήθηκαν μέσω του ειδικού συστήματος βοήθειας στους παραδοσιακούς προμη-θευτές μπανάνας ΑΚΕ που θεσπίστηκε σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2686/94 του Συμβουλίου ⁽³⁾ και του ειδικού πλαισίου συνδρομής (ΕΠΣ) των παραδοσιακών προμηθευτών μπανάνας ΑΚΕ που θεσπίστηκε σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 856/1999 του Συμβουλίου ⁽⁴⁾ και τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1609/1999 της Επιτροπής ⁽⁵⁾. Η Ένωση αναγνωρίζει τη σημασία της προαγωγής της δικαιότερης κατανομής των εσόδων που προέρχονται από την μπανάνα.

- (6) Το πρόγραμμα θα πρέπει να συνοδεύει τη διαδικασία προ-σαρμογής στις χώρες ΑΚΕ που εξήγαγαν σημαντικές ποσό-τητες μπανάνας στην Ένωση τα τελευταία έτη και τα οποία θα επηρεασθούν από την ελευθέρωση στο πλαίσιο της συμ-φωνίας της Γενεύης για το εμπόριο μπανανών ⁽⁶⁾ και από τις διμερείς ή περιφερειακές συμφωνίες που έχουν συναφθεί ή πρόκειται να συναφθούν μεταξύ της Ένωσης και χωρών της Λατινικής Αμερικής. Το πρόγραμμα βασίζεται στο ΕΠΣ για τους παραδοσιακούς προμηθευτές μπανάνας ΑΚΕ. Συμμορ-φώνεται με τις διεθνείς υποχρεώσεις που έχει αναλάβει η Ένωση στο πλαίσιο του ΠΟΕ, εστιάζει στην αναδιάρθρωση και στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και, κατά συνέ-πεια, είναι προσωρινής φύσεως, με διάρκεια τεσσάρων ετών (2010-2013).

⁽¹⁾ Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 21ης Οκτωβρίου 2010 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και θέση του Συμβου-λίου σε πρώτη ανάγνωση της 10ης Δεκεμβρίου 2010. Θέση του Ευρω-παϊκού Κοινοβουλίου της ... (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα).

⁽²⁾ ΕΕ L 378 της 27.12.2006, σ. 41.

⁽³⁾ ΕΕ L 286 της 5.11.1994, σ. 1.

⁽⁴⁾ ΕΕ L 108 της 27.4.1999, σ. 2.

⁽⁵⁾ ΕΕ L 190 της 23.7.1999, σ. 14.

⁽⁶⁾ ΕΕ L 141 της 9.6.2010, σ. 3.

- (7) Σύμφωνα με τα συμπεράσματα της ανακοίνωσης της Επιτροπής της 17ης Μαρτίου 2010 με τίτλο «Διετής έκδοση σχετικά με το ειδικό πλαίσιο συνδρομής για τους παραδοσιακούς προμηθευτές μπανάνας ΑΚΕ», τα παλαιά προγράμματα βοήθειας συνέβαλαν σημαντικά στην επίτευξη της βελτίωσης της ικανότητας για επιτυχή οικονομική διαφοροποίηση, παρ' όλον ότι ο πλήρης αντίκτυπος δεν μπορεί ακόμη να εκφραστεί ποσοτικά, και η βιωσιμότητα των εξαγωγών μπανανών των χωρών ΑΚΕ παραμένει εύθραυστη.
- (8) Η Επιτροπή διενέργησε αξιολόγηση του προγράμματος ΕΠΣ αλλά όχι αξιολόγηση αντικτύπου των συνοδευτικών μέτρων για την μπανάνα.
- (9) Η Επιτροπή θα πρέπει να μεριμνήσει για τον αποτελεσματικό συντονισμό του προγράμματος αυτού με τα περιφερειακά και εθνικά ενδεικτικά προγράμματα που εφαρμόζονται στις δικαιούχους χώρες, ιδίως όσον αφορά την υλοποίηση των οικονομικών, γεωργικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών στόχων.
- (10) Το 2 % σχεδόν του παγκόσμιου εμπορίου μπανάνας πιστοποιείται από οργανώσεις παραγωγών δικαίου εμπορίου. Οι κατ' ελάχιστον τιμές του δικαίου εμπορίου καθορίζονται βάσει του υπολογισμού του «βιώσιμου κόστους παραγωγής», το οποίο ορίζεται μετά από διαβούλευση με τα εμπλεκόμενα μέρη, προκειμένου να συμπεριληφθεί το κόστος συμμόρφωσης προς τις αποδεκτές κοινωνικές και περιβαλλοντικές προδιαγραφές και να επιτευχθεί λογικό κέρδος, χάρη στο οποίο οι παραγωγοί θα μπορέσουν να διαφυλάξουν τη μακροπρόθεσμη σταθερότητα της δραστηριότητάς τους.
- (11) Για να αποφευχθεί η εκμετάλλευση των εντόπιων εργαζομένων, οι συντελεστές της παραγωγικής αλυσίδας του τομέα της μπανάνας θα πρέπει να καταλήξουν σε συμφωνία για να διασφαλισθεί ότι θα γίνει δίκαιη κατανομή των εισοδημάτων που δημιουργούνται από τον τομέα.
- (12) Ως εκ τούτου, ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1905/2006 θα πρέπει να τροποποιηθεί αναλόγως,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1905/2006 τροποποιείται ως εξής:

- 1) το άρθρο 4 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

Άρθρο 4

Εφαρμογή της βοήθειας από την Ένωση

Σύμφωνα με τον γενικό σκοπό και το πεδίο εφαρμογής, τους στόχους και τις γενικές αρχές του παρόντος κανονισμού, η βοήθεια της Ένωσης υλοποιείται μέσω των γεωγραφικών και θεματικών προγραμμάτων που καθορίζονται με τα άρθρα 5 έως 16 και των προγραμμάτων που καθορίζονται με τα άρθρα 17 και 17α.»

- 2) παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο:

Άρθρο 17α

Κυριότερες χώρες ΑΚΕ που προμηθεύουν μπανάνες

1. Οι σημειούμενες στο παράρτημα IIIα χώρες ΑΚΕ που προμηθεύουν μπανάνες υπάγονται σε συνοδευτικά μέτρα στον τομέα της μπανάνας. Η συνδρομή της Ένωσης προς τις χώρες αυτές αποσκοπεί στη στήριξη της διαδικασίας προσαρμογής τους μετά την ελευθέρωση της αγοράς μπανάνας της Ένωσης στο πλαίσιο του ΔΟΕ. Η βοήθεια της Ένωσης χρησιμοποιείται ειδικότερα για την καταπολέμηση της φτώχειας με τη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου και της θέσης των αγροτών και των ενδιαφερόμενων ατόμων, κατά περίπτωση μικρών οντοτήτων, μεταξύ άλλων και διά συμμόρφωσης προς τις προδιαγραφές εργασίας και ασφάλειας και προς τις περιβαλλοντικές προδιαγραφές, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών με τη χρήση παρασιτοκτόνων και την έκθεση σε αυτά. Η συνδρομή από την Ένωση λαμβάνει υπόψη τις πολιτικές και στρατηγικές προσαρμογής των χωρών αυτών, όπως επίσης και τον περιφερειακό περιβάλλοντα χώρο τους (εγγύτητα προς απομακρυσμένες περιφέρειες της Ένωσης και υπερπόντιες χώρες και εδάφη) και αποδίδει ιδιαίτερη προσοχή στους ακόλουθους τομείς συνεργασίας:

- ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του τομέα των εξαγωγών μπανάνας, εφόσον είναι βιώσιμη, λαμβανομένης υπόψη της κατάστασης των διαφορών ενδιαφερόμενων μερών στην αλυσίδα·
- την προώθηση της οικονομικής διαφοροποίησης των περιοχών που εξαρτώνται από την μπανάνα, εφόσον η στρατηγική αυτή είναι εφικτή·
- αντιμετώπιση των ευρύτερων επιπτώσεων της διαδικασίας προσαρμογής, που ενδεχομένως συνδέονται, χωρίς να περιορίζονται σε αυτά, με την απασχόληση και τις κοινωνικές υπηρεσίες, τη χρήση γης και την αποκατάσταση του περιβάλλοντος, καθώς και τη μακροοικονομική σταθερότητα.

2. Εντός του πλαισίου του ποσού στο οποίο αναφέρεται το παράρτημα IV, η Επιτροπή καθορίζει το ανώτατο ποσό που θα είναι διαθέσιμο για κάθε επιλέξιμη χώρα ΑΚΕ της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου που προμηθεύει μπανάνες βάσει των εξής αντικειμενικών και σταθμισμένων δεικτών:

- του εμπορίου μπανάνας με την ΕΕ·
- της σημασίας των εξαγωγών μπανάνας για την οικονομία της εκάστοτε χώρας ΑΚΕ, καθώς και του αναπτυξιακού της επιπέδου της χώρας.

Οι μετρήσεις για τα κριτήρια κατανομής βασίζονται στα προ του 2010 αντιπροσωπευτικά δεδομένα που καλύπτουν χρονικό διάστημα όχι μεγαλύτερο των πέντε ετών, καθώς και σε μελέτη της Επιτροπής που θα αξιολογεί την επίπτωση που έχουν για τις χώρες ΑΚΕ η συναφθείσα στο πλαίσιο του ΠΟΕ συμφωνία και οι διμερείς ή περιφερειακές συμφωνίες που συνήφθησαν ή πρόκειται να συναφθούν μεταξύ της Ένωσης και των χωρών της Λατινικής Αμερικής, που είναι οι βασικοί εξαγωγείς μπανάνας.

3. Η Επιτροπή εγκρίνει πολυετείς στρατηγικές στήριξης κατ' αναλογία προς το άρθρο 19 και σύμφωνα με το άρθρο 21. Διασφαλίζει ότι οι στρατηγικές αυτές συμπληρώνουν τα έγγραφα γεωγραφικής στρατηγικής των υπόψη χωρών, καθώς και τον προσωρινό χαρακτήρα των συνοδευτικών μέτρων για την μπανάνα.

Οι πολυετείς στρατηγικές στήριξης για τα συνοδευτικά μέτρα στον τομέα της μπανάνας περιλαμβάνουν:

- α) περιβαλλοντικό προφίλ προσαρμοσμένο στα πρόσφατα δεδομένα, με τη δέουσα προσοχή στον μπανανοπαραγωγικό κλάδο της χώρας και ειδικότερα στο θέμα των παρασιτοκτόνων·
- β) στοιχεία ως προς τα επιτεύγματα των παρελθόντων προγραμμάτων στήριξης της μπανάνας·
- γ) δείκτες για την αξιολόγηση της προόδου ως προς τους όρους εκταμίευσης, σε περίπτωση που ως μορφή χρηματοδότησης επιλέγεται η στήριξη του προϋπολογισμού·
- δ) τα προσδοκώμενα αποτελέσματα της συνδρομής·
- ε) χρονικό πλαίσιο των δραστηριοτήτων στήριξης και των αναμενόμενων εκταμιεύσεων για κάθε δικαιούχο χώρα·
- στ) τους τρόπους επίτευξης και παρακολούθησης της προόδου ως προς την τήρηση των διεθνώς συμφωνημένων βασικών κανόνων εργασίας της ΔΟΕ και των συναφών συμβάσεων περί ασφάλειας και υγιεινής, όπως και των σχετικών διεθνώς συμφωνημένων βασικών περιβαλλοντικών προδιαγραφών.

Έως 18 μήνες πριν από την εκπνοή του, γίνεται εκτίμηση του προγράμματος συνοδευτικών μέτρων για τις μπανάνες και της προόδου των ενδιαφερόμενων χωρών, όπου περιλαμβάνονται και συστάσεις για ενδεχόμενες μελλοντικές ενέργειες και για τη φύση αυτών των ενεργειών.»

3) το άρθρο 21 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 21

Έγκριση εγγράφων στρατηγικής και πολυετή ενδεικτικά προγράμματα

Τα έγγραφα στρατηγικής και τα πολυετή ενδεικτικά προγράμματα των άρθρων 19 και 20 και η τυχόν επανεξέτασή τους κατά το άρθρο 19 παράγραφος 2 και το άρθρο 20 παράγραφος 1, καθώς και τα συνοδευτικά μέτρα των άρθρων 17 και 17α αντίστοιχα, εγκρίνονται από την Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 35 παράγραφος 2.»

4) το άρθρο 25 παράγραφος 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Οι ενωσιακές ενισχύσεις δεν χρησιμοποιούνται κατ' αρχήν για την καταβολή φόρων, δασμών ή τελών στις δικαιούχους χώρες.»

5) το άρθρο 29 παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Οι δημοσιονομικές δεσμεύσεις πραγματοποιούνται με βάση τις αποφάσεις που λαμβάνει η Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 17α παράγραφος 3, το άρθρο 22 παράγραφος 1, το άρθρο 23 παράγραφος 1 και το άρθρο 26 παράγραφος 1.»

6) το άρθρο 31 παράγραφος 1 τρίτο εδάφιο αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Η συμμετοχή στην ανάθεση συμβάσεων προμηθειών ή συμβάσεων επιχορηγήσεων χρηματοδοτούμενων δυνάμει θεματικού προγράμματος, όπως αυτό ορίζεται στα άρθρα 11 έως 16, και των προγραμμάτων που καθορίζονται στα άρθρα 17 και 17α είναι ανοιχτή σε όλα τα φυσικά πρόσωπα που είναι υπήκοοι αναπτυσσόμενης χώρας, όπως αυτή προσδιορίζεται από την ΕΑΒ του ΟΟΣΑ και το παράρτημα II, ή τα νομικά πρόσωπα που είναι εγκατεστημένα σε αυτήν, πέραν των φυσικών ή νομικών προσώπων που είναι επιλέξιμα δυνάμει του θεματικού προγράμματος ή των προγραμμάτων των άρθρων 17 και 17α. Η Επιτροπή δημοσιεύει και επικαιροποιεί το παράρτημα II, βάσει τακτικών αναθεωρήσεων του καταλόγου των δικαιούχων βοήθειας που καταρτίζει η ΕΑΒ του ΟΟΣΑ, και ενημερώνει σχετικά το Συμβούλιο.»

7) οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 38 αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Το ποσό δημοσιονομικής αναφοράς για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού κατά την περίοδο 2007-2013 ανέρχεται σε 17 087 εκατομμύρια ευρώ.

2. Τα ενδεικτικά ποσά που κατανέμονται σε κάθε πρόγραμμα που παρατίθεται στα άρθρα 5 έως 10, 11 έως 16 και 17 έως 17α καθορίζονται στο παράρτημα IV. Τα ποσά αυτά καθορίζονται για την περίοδο 2007-2013.»

8) παρεμβάλλεται το παράρτημα IIIα, όπως εμπεριέχεται στο παράρτημα I του παρόντος κανονισμού·

9) το παράρτημα IV αντικαθίσταται από το κείμενο του παραρτήματος II του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 2

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσής του στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

....,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος

...

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος

...

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I

«ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IIIα

Κύριες χώρες ΑΚΕ που προμηθεύουν μπανάνες

1. Μπελίζε
2. Καμερούν
3. Ακτή του Ελεφαντοστού
4. Δομίνικα
5. Δομινικανή Δημοκρατία
6. Γκάνα
7. Τζαμάικα
8. Αγία Λουκία
9. Άγιος Βικέντιος και Γρεναδίνες
10. Σουρινάμ».

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

«ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

Ενδεικτικές κατανομές πιστώσεων για την περίοδο 2007-2013 (σε εκατ. EUR)

Σύνολο	17 087
Γεωγραφικά προγράμματα:	10 057
Λατινική Αμερική	2 690
Ασία	5 187
Κεντρική Ασία	719
Μέση Ανατολή	481
Νότια Αφρική	980
Θεματικά προγράμματα:	5 596
Επενδύσεις στους ανθρώπους	1 060
Περιβάλλον και βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων	804
Μη κρατικοί φορείς και τοπικές αρχές αρμόδιες για την ανάπτυξη	1 639
Ασφάλεια τροφίμων	1 709
Μετανάστευση και άσυλο	384
Χώρες ΑΚΕ του πρωτοκόλλου για τη ζάχαρη	1 244
Κύριες χώρες ΑΚΕ που προμηθεύουν μπανάνες	190»

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΣΚΕΨΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στις 17 Μαρτίου 2010, η Επιτροπή ενέκρινε την πρότασή της σχετικά με την έκδοση κανονισμού για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1905/2006 για τη θέσπιση μηχανισμού χρηματοδότησης της αναπτυξιακής συνεργασίας.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο γνωμοδότησε σε πρώτη ανάγνωση στις 21 Οκτωβρίου 2010.

Το Συμβούλιο υιοθέτησε σε πρώτη ανάγνωση τη θέση του για την πρόταση στις 10 Δεκεμβρίου 2010.

II. ΣΤΟΧΟΣ

Το πρόγραμμα συνοδευτικών μέτρων για τις μπανάνες ΑΚΕ (BAM) προτείνεται ως τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1905/2006 για τη θέσπιση μηχανισμού χρηματοδότησης της αναπτυξιακής συνεργασίας (ΜΑΣ). Στόχος του προγράμματος BAM είναι να υποστηρίξει την αναδιάρθρωση του τομέα της μπανάνας για τις δέκα κύριες χώρες ΑΚΕ που εξάγουν μπανάνα.

Η Κοινή Οργάνωση Αγοράς (ΚΟΑ) της ΕΕ για τη μπανάνα έχει επανειλημμένα τεθεί υπό αμφισβήτηση από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου (ΠΟΕ). Συνεπεία αυτού, η ΕΕ διαπραγματεύθηκε εντός του πλαισίου του ΠΟΕ εμπορική συμφωνία για τις μπανάνες, η οποία παρέχει στήριξη στην ολοκλήρωση, αφενός, των λεπτομερειών εφαρμογής του αναπτυξιακού προγράμματος της Ντόχα (DDA) όσον αφορά τη γεωργία και, αφετέρου, του πλήρους γύρου της Ντόχα.

Η εφαρμογή της εν λόγω συμφωνίας θα οδηγήσει σε μείωση του προτιμησιακού περιθωρίου των χωρών ΑΚΕ, και επομένως θα απαιτηθούν προσαρμογές. Το προτεινόμενο πρόγραμμα BAM για τις κύριες χώρες ΑΚΕ που προμηθεύουν μπανάνα αποβλέπει στη στήριξη της προσαρμογής τομέων που εξαρτώνται από τις εξαγωγές μπανάνας, μέσω υποστήριξης του προϋπολογισμού ή μέσω ειδικών παρεμβάσεων. Τα μέτρα θα στηρίζουν την προσαρμογή σε ευρύτερες επιδράσεις (π.χ. κοινωνικού ή περιβαλλοντικού χαρακτήρα), πολιτικές οικονομικής διαφοροποίησης ή επενδύσεις στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, στις περιπτώσεις που πρόκειται για βιώσιμη στρατηγική.

Τα μέτρα προτείνονται ως προσωρινό πρόγραμμα μέγιστης διάρκειας τεσσάρων ετών (2010-2013). Ο προϋπολογισμός τους θα είναι 190 εκατ. ευρώ και θα ρυθμίζονται από τροποποιητικό κανονισμό του μηχανισμού αναπτυξιακής συνεργασίας.

III. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΕ ΠΡΩΤΗ ΑΝΑΓΝΩΣΗ

Κατόπιν έγκαιρων και εποικοδομητικών συζητήσεων μεταξύ των τριών θεσμικών οργάνων, το Συμβούλιο αποδέχθηκε 15 τροπολογίες που είχαν εγκριθεί από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σε πρώτη ανάγνωση. Το Συμβούλιο εκτιμά ότι οι τροπολογίες αυτές βελτιώνουν την αρχική πρόταση είτε καθιστώντας την σαφέστερη, κυρίως στο προοίμιο, είτε διευκρινίζοντας ορισμένες ουσιαστικές πτυχές του προγράμματος BAM.

Πιο συγκεκριμένα, η συνδρομή της ΕΕ εστιάζεται τώρα ρητά στην εξάλειψη της φτώχειας και στη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας των μικροκαλλιεργητών και άλλων ενδιαφερομένων προσώπων.

Επί πλέον, ο κανονισμός αναφέρεται τώρα στον περιφερειακό περιβάλλοντα χώρο των επιλέξιμων δυνάμει του προγράμματος BAM χωρών, και συγκεκριμένα στην εγγύτητα προς απομακρυσμένες περιφέρειες της Ένωσης και υπερπόντιες χώρες και εδάφη.

Το Συμβούλιο δέχθηκε επίσης ευνοϊκά τις τροπολογίες του ΕΚ σχετικά με απαιτήσεις προστασίας του περιβάλλοντος καθώς και με απαιτήσεις κοινωνικού χαρακτήρα βάσει των κανόνων της ΔΟΕ που θα πρέπει να περιληφθούν στις στρατηγικές στήριξης ανά χώρα.

Αξίζει τέλος να σημειωθεί ότι το κείμενο τώρα προβλέπει αξιολόγηση του προγράμματος BAM δεκαοκτώ μήνες πριν από τη λήξη του, οπότε μπορούν να γίνουν οι ενδεδειγμένες συστάσεις.

Το Συμβούλιο δεν μπόρεσε, ωστόσο, να αποδεχθεί τις τροπολογίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, οι οποίες εισάγουν την εφαρμογή της διαδικασίας των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων (άρθρο 290 ΣΛΕΕ) για την έγκριση πολυετών προγραμμάτων συνεργασίας και εγγράφων στρατηγικής. Το Συμβούλιο πιστεύει ότι τα πολυετή προγράμματα συνεργασίας, που δεν είναι νομικά δεσμευτικές πράξεις, δεν συνιστούν πράξεις γενικής ισχύος που συμπληρώνουν ή τροποποιούν την βασική νομοθετική πράξη. Συνιστούν εκτελεστικά μέτρα κατά την έννοια του άρθρου 291 ΣΛΕΕ.

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Προκειμένου να επιτευχθεί έγκαιρη συμφωνία επί του τροποποιημένου κανονισμού, το Συμβούλιο διεξήγαγε ουσιαστικές διαπραγματεύσεις με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, τις οποίες διευκόλυνε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, και οι οποίες κατέληξαν σε μεγάλο βαθμό συναίνεσης επί των ουσιαστικών στοιχείων του κειμένου, που αφορούν καθαυτό το πρόγραμμα BAM.

Καίτοι η πρόταση της Επιτροπής δεν παρουσίαζε σημαντικές δυσκολίες για το Συμβούλιο, το Συμβούλιο κατέβαλε ειδική προσπάθεια προκειμένου να ανταποκριθεί σε ορισμένους προβληματισμούς του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την εφαρμογή του τροποποιημένου κανονισμού.

Το Συμβούλιο φρονεί ότι η θέση του σε πρώτη ανάγνωση αποτελεί έναν ισορροπημένο συμβιβασμό και ζητά από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να συμφωνήσει με αυτό το κείμενο ούτως ώστε ο κανονισμός να μπορέσει να τεθεί σε ισχύ εντός του 2010, πράγμα που θα επιτρέψει να μη χαθούν οι πιστώσεις που είναι ήδη εγγεγραμμένες στον προϋπολογισμό του 2010. Το Συμβούλιο εξέφρασε σοβαρές ανησυχίες ότι ενδεχόμενη αποτυχία να επιτευχθεί συμφωνία πριν από τα τέλη του 2010 θα έθετε πιθανώς σε κίνδυνο την από καιρό αναμενόμενη εμπορική συμφωνία για τη μπανάνα στο πλαίσιο του ΠΟΕ.
